

Dato: 09-04-2025 /Journalnummer: 88.00.00-S00-1-24

Afgørelse kontrolprogram for Stevnstrup Vandværk 2025-2030

Til Stevnstrup Vandværk

Hermed modtager I det fastlagte kontrolprogram 2025 til 2030, som skal sikre regelmæssig kontrol af vandkvaliteten fra vandforsyningen.

Kontrolprogrammet er udarbejdet i medfør af Drikkevandsbekendtgørelsen¹, og forholder sig derudover til lokale forhold, i forhold til analyseomfang og frekvens.

Ændres der i Drikkevandsbekendtgørelsen vil Randers Kommune orientere og vejlede om, hvordan disse ændringer skal implementeres i kontrolprogrammet.

Kontrolprogrammet er gældende indtil 31/12/2030.

Der kan klages over denne afgørelse frem til den 7/5/2025 – se klagevejledningen.

Kontrolprogrammet består af dette brev med tilhørende bilag. Bilaget indeholder vandværkets stamdata, kontrolprogram, kontrolpakker, undtagelsesparametre og oversigt over prøvetagningssteder.

I skal sende dette brev samt tilhørende bilag til et akkrediteret analysefirma². I kan frit vælge hvilket laboratorium, I vil benytte. I forlængelse af udarbejdelsen af jeres kontrolprogrammet, skal I udvælge prøvetagningsadresser for de næste 6 år. I skal selv aftale prøvetagningssteder med analysefirmaet.

Prøvetagningsstederne må ikke udtages ved samme forbruger eller på den samme del af ledningsnettet, hver gang prøven udtages.

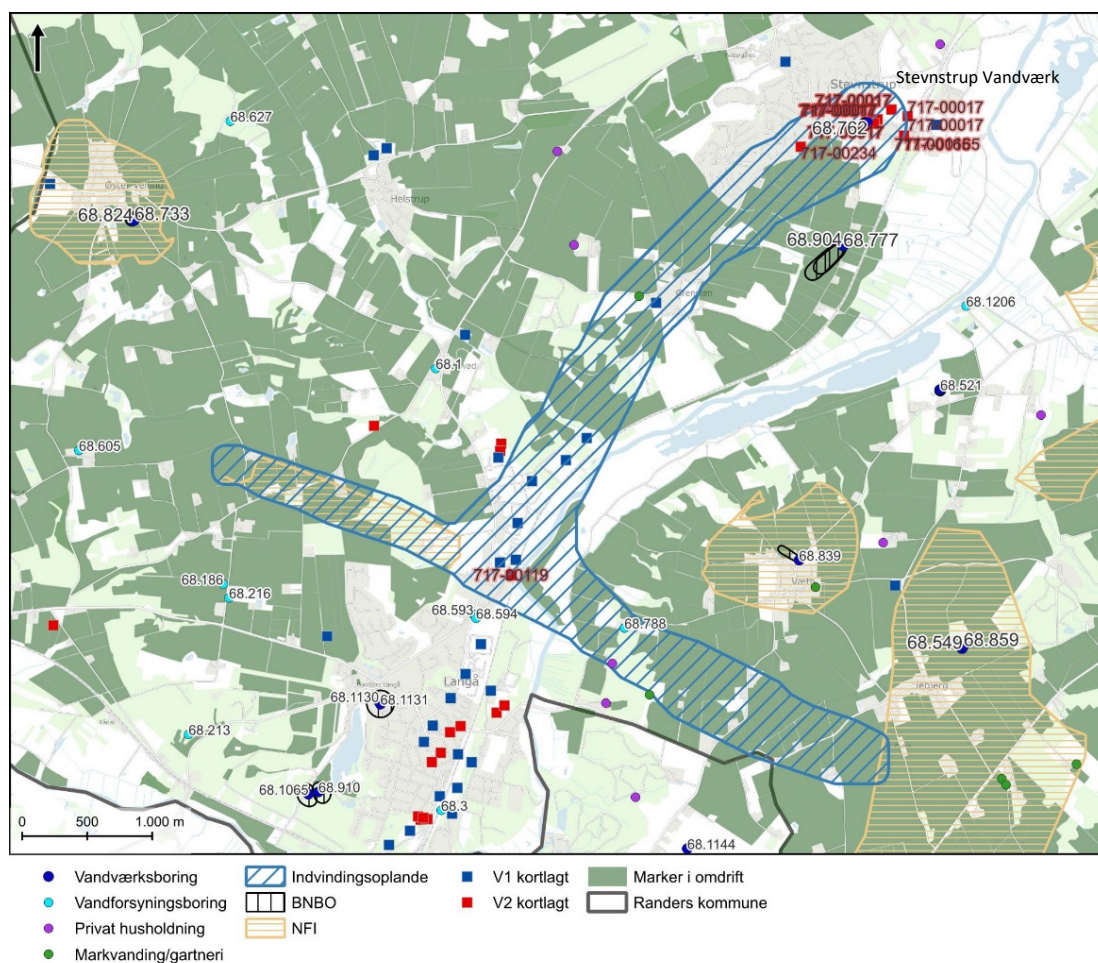
I kontrolprogrammet (se bilag 1) er anført hvornår prøverne skal tages og hvordan prøverne på skift skal udtages ved forskellige forbrugere. Har Randers Kommune stillet krav om prøvetagning på specifikke adresser eller zoner, vil det fremgå af kontrolprogrammet (bilag 1).

¹ Bekendtgørelse nr. 221 af 25/02/2025 om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg § 17 stk. 3 (Drikkevandsbekendtgørelsen)

² Vandprøver skal udtages og analyseres af et akkrediteret analysefirma jf. Drikkevandsbekendtgørelsen

Risikovurdering

Randers Kommune skal på baggrund af en risikovurdering gennemgå hvilke grundvandsforurenende trusler, der foreligger indenfor indvindingsoplandet, samt om rå- eller rentvand udviser tegn på ukendte forureningskilder. Resultatet herfra benyttes til, at præciserer vandværkets kontrolprogram, så alle drikkevands kvalitetskrav overvåges og overholdes. På figur 1 ses indvindingsoplandet til Stevnstrup Vandværks borer.

Figur 1 Indvindingsoplande, BNBO, nitratfølsomme indvindingsområder, markblokke, øvrige indvindingsboringer og forureningslokaliteter

Risikovurderingen ses i kontrolprogrammets bilag. I nedenstående i Tabel 1, ses en opsummering af risikovurderingen.

Tabel 1 Risikovurdering af vandværket med henblik på, at efterse om der er behov for supplerende analyser eller ændret prøvetagningshyppighed i det ordinære kontrolprogram.

	Kort beskrivelse af forhold	Vurdering af risiko og beskrivelse af parameter hvis risikoen er andet end lav
Kildeplads/BNBO	BNBO er ikke vurderet at være sårbar overfor forurening med pesticider og andre miljøfremmede stoffer	Lav risiko
Indvindingsoplande	Bebyggelse og landbrugsområde	Middel risiko for pesticider og nitrat fra sårbare dele af oplandet, som er længst nedstrøms fra vandværk
Forureningskilder indenfor indvindingsoplandet	2 V2 kortlagte grunde, som af Region Midtjylland vurderes at være uden risiko for grundvandet. Fund af pesticider i en række undersøgelsesboringer i industriområde ved Langå. Dog ingen risiko pga. bl.a. afstanden på omtrentlig 4 km.	Lav risiko
Tilstand vandværk	God	Lav risiko
Tilstand boringer	DGU nr. 68.762 - acceptabel tilstand	Lav risiko
Tilstand ledningsnet	God	Lav risiko
Råvand	Boring 68.762: Nitratindhold under detektionsgrænsen. Stabilt sulfat (40 mg/l). Der er ingen fund af pesticider over detektionsgrænsen.	Lav risiko
Rentvand	God kvalitet. Overholder kvalitetskravet. Et enkelt fund af DMS på 0,01 µg/l, hvilket er lige over detektionsgrænsen og langt under grænseværdien.	Moderat risiko mht. pesticider (DMS) i forhold til at overholde grænseværdien.
Grundvandsforekomster	Grundvandsforekomst dkmj_977_kalk har god kvantitativ tilstand, men dårlig kemisk tilstand grundet pesticider i drikkevand	Lav risiko

Supplerende analyser og øget analysefrekvens pga. risikovurderingen

Risikovurderingen har ikke givet anledning til ændringer i analyseparametre eller analysefrekvens.

Undtagelser i analysepakkerne

I drikkevandsbekendtgørelsen beskrives en lang række stoffer og analysegrupper, som kun skal medtages i kontrolprogrammet, hvis bestemte forudsætninger gør sig gældende. Disse stoffer og analysegrupper fremgår i bilag 1 under fanebladet "Undtagelsesparametre".

Da råvandet vurderes at være reduceret, dvs. uden nitrat (eller med et lavt indhold af nitrat) skal der analyseres for metan og svovlbrinte i forbindelse med boringskontrollen.

Derudover er der for Svenstrup Vandværk ingen af de anførte forudsætninger gældende, hvorfor der ikke skal medtages nogen af de øvrige nævnte stoffer af "Undtagelsesparametre". Såfremt forudsætningerne på et senere tidspunkt bliver gældende, kan der være andre stoffer og analysegrupper, der fremadrettet skal indgå i kontrolprogrammet.

Kontrolprogram

I den lovpligtige del af det nye kontrolprogram, ligger hovedparten af analyserne ude hos forbrugeren, og udtages som straks prøver, benævnt som Gruppe A og Gruppe B parametre.

Gruppe A og B prøver spredes ud over året og udtages fordelt over ledningsnettet, så vandværket sikrer, at alle dele af distributionsnettet undersøges, og dermed har repræsentative analyser for årstidsvariation og sæsonpræget forbrugsmønster (jf. kapitel 4.2 i vejledning i Vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg (Vejledning nr. 55, februar 2022). Det foreslås, at der tages hensyn til sårbare forbrugere, f.eks. børnehaver og plejehjem, ved udvælgelsen af prøvesteder.

I bilag 1 er forsynings-nettet opdelt i en række zoner og placering af sårbare forbrugere er vist. Eksisterende prøvesteder kan stadig benyttes, men Randers Kommune ønsker at der udtages minimum en gruppe A prøve fra hver zone.

Den præcise adresse for prøvestederne er vandværkets valg, men der bør så vidt muligt tages vandprøver ved nogle af de sårbare forbrugere.

Kontrolprogrammet består derudover af lovpligtige boringskontroller, samt analyse for nitrit ved afgang vandværk.

Kontrolprogrammet er gældende i en periode på maksimalt 6 år. Kommunen skal og kan til enhver tid kan tage kontrolprogrammet op til fornyet vurdering, når det er miljø- eller sundhedsfagligt begrundet, jf. Drikkevandsbekendtgørelsens §17 stk. 3.

I kontrolprogrammet vedlagt i bilag 1 fremgår en række anbefalet driftskontroller hhv. på ledningsnettet og ved afgang vandværk, samhörigt med Gruppe-A taphane prøver. Disse analyser er ikke lovpligtige, men vandværket har ved disse "bør analyser" den påkrævede dokumentation for, om en eventuel forurening skyldes vandværkets egne installationer jf. Drikkevandsbekendtgørelsens § 20 eller forbrugerens private installationer.

Der er ikke tilføjet en "bør analyse" på ledningsnettet i det kvartal, hvor der udtages prøve fra afgang vandværk. Ved afgang vandværk er der i forhold til analyse på ledningsnettet tilføjet måling for tilstandsparametre hårdhed og oxygenindhold.

Kontrolprogrammet for Stevnstrup Vandværk tager udgangspunkt i en dagsproduktion af drikkevand på 36 m³, hvilket betyder at der skal udtages 2 Gruppe A-analyser hvert år samt 1 Gruppe B-analyse hvert 2. år. Boringskontrollen udføres én gang hvert 5. år. Kontrolprogrammet fremgår af bilag 1.

Operationelle kontrolprogram

Det operationelle kontrolprogram skal hurtigt skabe indsigt i problemer vedrørende den driftstekniske funktion og vandkvaliteten, således at der hurtigt kan iværksættes afhjælpende foranstaltninger. Det operationelle kontrolprogrammer skal bekræfte effekten af vandforsyningens kontrolforanstaltninger i relation til indvinding, behandling, distribution og oplagring.

Det operationelle kontrolprogram kan indeholde ugentlige eller kontinueret analyser for turbiditet.

Da vandværket indvinder fra grundvandskilder, kan turbiditet være forårsaget af jern og mangan. Det vurderes derfor, at vandværket ikke behøver et operationelt kontrolprogram for turbiditet.

Høring

Forud for høringen modtog Randers Kommune d. 12/03/2024 et udkast til justering af kontrolprogrammet. Dette udkast er blevet inddraget som input i et foreløbigt udkast til afgørelse om et nyt kontrolprogram, som blev sendt i høring den d. 07/03/2025.

Kommunen modtog Vandmiljø Randers' indstilling til kontrolprogrammet d. 26/03/2025. Vandmiljø Randers beskriver, at vandværket og forsyningsområdet blev overtaget af Vandmiljø Randers med virkning fra 19. september 2021.

Vandmiljø Randers har desuden stillet spørgsmål ved risikovurderingen for indvindingsoplandet. Vandmiljø Randers har fået en særskilt forklaring på spørgsmålene, da de ikke direkte give anledning til ændringer i kontrolprogrammet.

Der er desuden stillet spørgsmål ved, hvorfor kommunen ikke vil tillade, at analyser for pesticider flyttes fra taphaneprove til afgang vandværk, da Vandmiljø Randers vurderer, at det vil medføre øgede omkostninger at udtage pesticider ved taphane, og de fagligt ikke kan se en udfordring i det.

Randers Kommune fastholder, at pesticidanalyserne fremadrettet skal udtages ved forbruger sammen med gruppe B-analyserne. Da pesticidanalyserne dermed udtages som en integreret del af gruppe B-analysen, bør dette ikke medføre ekstraudgifter til prøvetagning.

Randers Kommune har i praksis erfaret, at risikoen for fejl eller manglende overholdelse af kontrolprogrammet øges, når analyser opdeles og udtages fra forskellige prøvetagningssteder. Det er derfor den faglige vurdering, at det er mest hensigtsmæssigt at bibeholde gruppe B-analysen samlet for at undgå fejl.

Konkret for Stevnstrup Vandværk, med undtagelse af 2022, har der været udtaget en årlig pesticidanalyse i stedet for den krævede analyse hvert andet år. Ved at følge

kontrolprogrammet som foreslået vil udgifterne til pesticidanalyserne faktisk kunne reduceres.

Hvis der er parametre, som vandværket ønsker at reducere hyppigheden for, skal vandværket gennemføre en risikovurdering, der lever op til kravene i drikkevandsbekendtgørelsen på dette punkt.

De prøvetagningsadresser, som Vandmiljø Randers har fremsendt, er anvendt i det nye kontrolprogram.

Lovgivning

Vores afgørelse om kontrolprogram for Stevnstrup Vandværk er truffet i henhold til § 17, stk. 3 i Bekendtgørelse om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg, BEK nr. 221 af 25/02/2025.

I henhold til § 17 stk. 3 skal Randers Kommune, som tilsynsmyndighed, fastlægge kontrolprogrammet i en afgørelse. Herudover skal vi til enhver tid tage kontrolprogrammet op til fornyet vurdering, når det er miljø- eller sundhedsfagligt begrundet. Kontrolprogrammet gælder i maksimalt 6 år fra 2025 - 2030, før det jf. § 17 stk. 3 enten skal opdateres eller godkendes uden ændringer.

Klagevejledning

Der kan klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet over kommunens afgørelse efter Vandforsyningslovens §75, indtil 4 uger efter at afgørelsen er offentliggjort. Du er klageberettiget, hvis du er part i sagen, har en retlig interesse i sagen eller repræsenterer en landsdækkende forening og organisation, der som hovedformål har beskyttelsen af natur og miljø eller varetagelsen af væsentlige brugerinteresser. En eventuel klage skal indgives via

Klageportalen på Nævnenes Hus: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>

Afgørelsen er annonceret på Randers Kommunes hjemmeside, www.Randers.dk, den 09/04/2025, og sidste dag for klage er den 07/05/2025.

Vi gør opmærksom på, at du skal bruge MitID for at klage, også hvis du repræsenterer et firma eller en organisation. Der skal indbetales et gebyr på 900 kr. for at klage som privatperson og 1800 kr., hvis du repræsenterer et firma eller en organisation.

Hvis du ikke kan bruge den digitale klageportal

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal normalt afvise en klage, der ikke kommer ind via Klageportalen. Hvis du af en eller anden grund ikke kan bruge ovenstående klageadgang, så kan du sende din indsigelse til Randers Kommune sammen med begrundelsen for, at du ikke kan anvende klageportalen.

Kommunen videresender din henvendelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som vil afgøre, om du har en gyldig grund til ikke at anvende klageportalen.

Søgsmål

Hvis afgørelsen ønskes prøvet ved en domstol, skal sagen være anlagt inden seks måneder efter afgørelsen er meddelt, jævnfør Vandforsyningslovens §81.

Kontakt

Ring eller skriv endelig til os, hvis der er spørgsmål. Vi kan træffes på drikkevand@randers.dk eller på tlf. 2255 5618.

Med venlig hilsen

Asger Ryge Petersen

Geolog